

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัยที่ใช้

ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือ วารสาร บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานขายประกันของบริษัทประกันชีวิต โดยใช้แบบสอบถามเรื่องการคุ้มครองตนเองด้านสุขภาพในเชิงการป้องกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของพนักงานขายประกันของบริษัทประกันชีวิต A แบ่งเนื้อหาแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพนักงาน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส พฤติกรรมเสี่ยง ภาวะสุขภาพ โรคประจำตัว และข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการด้านสุขภาพและค่ารักษาพยาบาลที่พนักงานได้รับการคุ้มครองอยู่ในปัจจุบัน เป็นคำถามให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับการคุ้มครองตนเองในเชิงการป้องกัน ได้แก่ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร/ อาหารเสริม การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง การพักผ่อน และการตรวจสุขภาพประจำปี ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการประพฤติปฏิบัติจริง เพียงข้อละ 1 คำตอบ

ลักษณะคำตอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติจริง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ประจำ หมายถึง พนักงานได้ประพฤติปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง

บ่อยครั้ง หมายถึง พนักงานได้ประพฤติปฏิบัติตามข้อความนั้นค่อนข้างมาก

บางครั้ง หมายถึง พนักงานได้ประพฤติปฏิบัติตามข้อความนั้นและไม่ปฏิบัติตามข้อความนั้นเท่า ๆ กัน

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง พนักงานได้ประพฤติปฏิบัติตามข้อความนั้นค่อนข้างน้อย

ไม่เคยเลย หมายถึง พนักงานไม่เคยประพฤติปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ผู้ศึกษาแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามส่วนที่ 2 พิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ประจำ มีน้ำหนักคะแนน 5

บ่อยครั้ง มีน้ำหนักคะแนน 4

บางครั้ง มีน้ำหนักคะแนน 3

นาน ๆ ครั้ง มีน้ำหนักคะแนน 2

ไม่เคยเลย มีน้ำหนักคะแนน 1

คะแนนการประพฤติปฏิบัติในเชิงการป้องกัน แปลความหมาย โดยการแบ่งช่วงคะแนนเป็น 3 ระดับ แล้วหาค่าเฉลี่ยจาก

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(5-1)}{3} = 1.33$$

แปลความหมายของระดับคะแนน ได้ดังนี้

3.67–5.00 หมายถึง มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองตนเองเชิงการป้องกันในระดับดี

2.34–3.66 หมายถึง มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองตนเองเชิงการป้องกันในระดับปานกลาง

1.00–2.33 หมายถึง มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองตนเองเชิงการป้องกันในระดับไม่ดี

แบบสอบถามส่วนที่ 2 ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แบบอัลฟาของ Cronbach ซึ่งผลการทำสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของการประพฤติปฏิบัติในเชิงการป้องกัน เท่ากับ 0.797

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในเชิงการป้องกัน ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย อาหารเสริม/ วิตามินที่รับประทาน กิจกรรมการพักผ่อน

ค่าใช้จ่ายในการเข้าสถานออกกำลังกายต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารเสริมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนต่อเดือน และค่าใช้จ่ายในการตรวจสุขภาพประจำปี เป็นคำถามให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ พนักงานขายประกันที่เป็นพนักงานประจำของบริษัทประกันชีวิต A สำนักงานใหญ่ จำนวน 100 คน เหตุผลที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาประชากรกลุ่มนี้เพราะเห็นว่าพนักงานขายประกันเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกค้าที่มีภาวะสุขภาพที่หลากหลาย ทั้งลูกค้าที่มีสุขภาพดี ลูกค้าที่มีโรคประจำตัว ไปพบหรือเยี่ยมเยียนลูกค้าที่เจ็บป่วย พนักงานขายประกันนับว่ามีความรู้ ความเข้าใจในด้านสุขภาพที่ดีในระดับหนึ่งเพื่อสามารถใช้เป็นฐานในการศึกษาและสามารถนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ ได้

ขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 100 คน และกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{100}{1 + 100(0.05)^2} \\ &= 80 \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 80 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกหรือโดยบังเอิญ (convenience sampling or accidental sampling) ผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือจากคนรู้จักที่ทำงานอยู่ในบริษัทประกันชีวิต A เป็นผู้แจกแบบสอบถามให้พนักงานขายประกันของบริษัท

จนครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ 72 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตร

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอความช่วยเหลือจากคนรู้จักในบริษัทประกันชีวิต A สำนักงานใหญ่ แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างกลับมาให้ผู้ศึกษา ขั้นตอนนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 15-29 สิงหาคม 2549
2. นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล
3. ทำการกำหนดลักษณะและกำหนดค่าของตัวแปรแต่ละตัวจากแบบสอบถาม สร้างแบบบันทึกข้อมูลคำตอบ ลงรหัสคำตอบในแบบบันทึกข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package to the Social Sciences หรือ SPSS for Windows) และเนื่องจากผู้ศึกษาสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น ดังนั้นผู้ศึกษาจึงให้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ภาวะสุขภาพ โรคประจำตัว พฤติกรรมเสี่ยง สวัสดิการด้านสุขภาพและค่ารักษาพยาบาลที่พนักงานได้รับความคุ้มครองในปัจจุบัน
2. การหาระดับคะแนน จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์การประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับการคุ้มครองตนเองในเชิงป้องกัน ได้แก่ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร/อาหารเสริม การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง การพักผ่อน และการตรวจสุขภาพประจำปี

3. การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ในการคำนวณกิจกรรมในเชิงการป้องกัน สุขภาพ ได้แก่ กีฬาที่เล่นเป็นประจำเพื่อเป็นการออกกำลังกาย อาหารเสริม/ วิตามินที่รับประทาน เพื่อบำรุงร่างกาย และกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหรือเพื่อผ่อนคลายความเครียด การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในเชิงการป้องกัน ได้แก่ ค่าใช้บริการสถานออกกำลังกายต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารเสริมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อน และค่าใช้จ่ายในการตรวจสุขภาพ

4. ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามกรอบการศึกษา ซึ่งผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์ความต่างไว้ที่ 0.25 กล่าวคือ ผลต่างของ ค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 0.25 ขึ้นไปแสดงว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่เปรียบเทียบ และเปรียบเทียบความมากน้อยของค่าใช้จ่ายเชิงการป้องกันกับข้อมูลทั่วไป